

Việt Nam cần có vai trò hàng đầu trong ASEAN

Cựu Tổng Thư ký ASEAN Rudolfo Severino (ảnh) người Philippines nay là giáo sư tại Viện Nghiên cứu Quản lý Châu Á tại Manila, Philippines. Nhân dịp Việt Nam đang chuẩn bị cho hội nghị cấp cao Á - Âu (ASEM) cuối năm nay, chúng tôi đã phỏng vấn ông về một số vấn đề của ASEM.

◊ Thưa ông, có những ý kiến cho rằng ASEM không thật sự hiệu quả. ASEAN là một tổ chức mạnh, EU là một tổ chức mạnh, song sự kết hợp giữa hai nhóm này trong ASEM lại không hiệu quả. Ông nghĩ thế nào về điều đó?

- Trước hết cần thấy rằng có sự không cân bằng trong ASEM. EU tham gia ASEM với tư cách tập thể. Họ có Ủy ban Châu Âu làm đại diện, có quy chế thành viên tự động. Theo tôi hiểu, bất kỳ nước nào vào EU cũng sẽ tự động trở thành thành viên ASEM. EU sẽ có 25 thành viên sau khi mở rộng, ASEAN chỉ có 10 thành viên. Còn các nước ASEAN tham gia ASEM là với tư cách từng nước riêng biệt, ban thư ký ASEAN không phải là đại diện cho tổ chức trong ASEM. Mặt khác, không phải tất cả các nước ASEAN đều là thành viên ASEM.

Nhưng điều quan trọng là ASEM đã tạo ra khuôn khổ và khả năng hiện thực cho mối liên hệ Á - Âu. Đây là nơi những người đứng đầu chính phủ, nhà nước gặp nhau, vì vậy nó tạo ra khuôn khổ chính trị để hợp tác về chính sách, thương mại, tài chính, đối ngoại.... Thứ hai, các chính phủ sẽ thúc đẩy, tạo ra động lực chính

trị cho khu vực tư nhân và các tổ chức khác của hai bên liên hệ với nhau. Thứ ba, đây là mối quan hệ tương tác. Giới doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp vừa và nhỏ, cần nắm lấy lợi thế của khuôn khổ chính trị để tìm kiếm cơ hội kinh doanh ở phía bên kia.

◊ Ông có cho rằng ASEM cần những cơ chế, nguồn lực mới để thúc đẩy hợp tác?

- Tôi cho rằng việc các nhà lãnh đạo ASEM gặp nhau 2 năm một lần, các quan chức hai bên gặp nhau định kỳ như hiện nay là chưa đủ. Ủy ban Châu Âu và Ban Thư ký ASEAN cần có liên hệ chặt chẽ hơn.

◊ Trong bối cảnh EU mở rộng, liệu có thể xảy ra xu hướng mới là EU sẽ quan tâm thúc đẩy quan hệ với các thành viên mới hơn, do vậy ASEAN sẽ quay sang thúc đẩy quan hệ với các nước đối thoại. Ông nghĩ gì về tương lai của ASEM trong bối cảnh như vậy?

- Các nước Châu Á cần coi sự mở rộng của EU là cơ hội tìm kiếm những mối liên hệ mới với Châu Âu, nghĩa là Châu Á sẽ có thêm nhiều đối tác mới ở Châu Âu. Vấn đề duy nhất là không phải tất cả các thành viên ASEAN đều là thành viên của ASEM. Hãy

nói về Myanmar. Tôi nghĩ rằng đặt Myanmar ở ngoài tiến trình Á - Âu là không tích cực. Nếu chúng ta muốn thay đổi những điều gì đó ở Myanmar thì cần để Myanmar tiếp xúc, lắng nghe ý kiến của các nước khác, chứ không phải bằng cách cô lập nước này. Cũng sẽ là không khôn ngoan khi chỉ bởi vì Myanmar mà cả Lào và Campuchia không tham gia ASEM. Trên thực tế, một số nước Châu Âu phải chịu sức ép của một vài nhóm nội bộ nước họ, khiến họ phải chấp nhận những chính sách như vậy. Có thêm một nước, đối thoại với một nước có nghĩa là sẽ hiểu biết nhau hơn và có thể có ảnh hưởng với nước đó.

◊ Hội nghị ASEM sắp tới tại Hà Nội sẽ tập trung vào các vấn đề kinh tế. Ông có gợi ý gì để hội nghị thành công?

- Một trong những mục tiêu của ASEM là thúc đẩy sự hợp tác giữa hai khu vực. Lấy ví dụ đầu tư vào ASEAN thì Mỹ là nguồn đầu tư chủ yếu. Chúng ta cần EU đầu

tư nhiều hơn nữa.

Tôi cho rằng một điều rất quan trọng cho hội nghị ASEM sắp tới là cần làm thế nào để giới doanh nghiệp nhận thức rõ hơn về các cơ hội kinh doanh. Trong khuôn khổ ASEM, hai bên cần hợp tác để tạo ra những chính sách thương mại chung và để hiểu biết về chính sách thương mại đầu tư của từng nước.

◊ Ông nhận xét thế nào về vị trí và vai trò của Việt Nam trong ASEAN?

- VN đã thực hiện rất tốt vai trò của mình từ khi gia nhập ASEAN năm 1995. Nhưng nếu có những ý kiến đóng góp, tôi muốn nói thế này. Trong AFTA, VN có thời kỳ dài hơn để thực hiện các cam kết của mình. VN nên thúc đẩy nhanh sự tham gia đầy đủ vào AFTA. Tôi biết rằng VN cần thận trọng và tôi hiểu sự thận trọng đó đối với một nền kinh tế đang phát triển. Nhưng nếu kinh tế phát triển đủ nhanh thì không nên trì hoãn. Mặt khác VN sẽ không gửi đi được những tín hiệu tốt nếu tiếp tục trì hoãn sự tham gia vào AFTA. Theo tôi VN cần nhanh chóng và tích cực xúc tiến các biện pháp tạo điều kiện thuận lợi cho thương mại. VN là một trong những nước lớn nhất ở ASEAN về dân số và kinh tế rất năng động, vì vậy VN cần có vai trò hàng đầu trong ASEAN.

- Xin cảm ơn ông.

VĨNH NGUYỄN thực hiện